

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Talousmaantiede	Päivämäärä	4.4.2005
Tekijä	Mari Pitkäaho	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	107
Otsikko	Päivittäistavaroiden pääasiallisen ostopaikan vaihtaminen Turun seudulla vuosina 2001–2003		
Ohjaaja	KTT Heli Marjanen		

Tiivistelmä

Tutkielma käsittelee päivittäistavaroiden ostopaikan vaihtamista Turun seudulla vuosina 2001–2003. Arkisin ja viikonloppuisin käytettyjen kauppojen vaihtamista tarkastellaan erikseen sekä lisäksi suppeammin lähikaupan vaihtumista. Aineistona käytetään Turun kauppakorkeakoulun Mylly-projektissa vuosina 2001 ja 2003 kerättyä paneeliaineistoa (N=1370). Vaihtamisen tarkastelu aloitetaan päivittäistavarakaupan rakenteen kuvauksella, josta edetään vaihtajien määrän, alueellisen jakautumisen ja vaihtajien käyttämien kauppojen kautta kauppaa vaihtaneiden kuluttajien ominaispiirteisiin, kaupan valintasyihin ja kulutusasenteisiin.

Arjen pääasiallista päivittäistavaroiden ostopaikkaa oli vaihtanut noin 40 % vastaajista, viikonlopun ostopaikkaa hieman useampi. Lähikaupan vaihtuminen oli selvästi vähäisempää: runsaalla neljänneksellä vastaajista lähikauppa oli vaihtunut. Pääpiirteissään vaihtaminen kauppatyypistä ja kaupan ryhmästä toiseen noudatteli niiden markkinaosuuksia; eri kauppatyyppien ja kaupan ryhmien osuudet eivät siis juurikaan muuttuneet kaupan vaihtamisen myötä. Poikkeuksena tästä on hypermarkettien osuuden lasku viikonlopun ensisijaisista ostopaikoista sekä S-ryhmän kauppojen osuuden kasvaminen ja K-ryhmän pieneneminen. Vaihtajien määrässä eri alueilla oli huomattavia eroja. Eniten vaihtajia oli yhtäältä Turun keskustassa ja toisaalta kauempana Turusta sijaitsevissa kunnissa. Erityisesti kauppakeskus Myllyn Prisman sekä Hirvensalon ja Liedon uusien supermarkettien avaaminen ovat lisänneet vaihtajien määrää lähialueillaan. Myllyn Prisman vaikutus ulottuu myös Raision ulkopuolelle Maskuun, Ruskolle, Nousiainiin ja Turun pohjoisosiin.

Vaihtajat asuivat tyyppillisesti hieman kauempana käyttämästään kaupasta kuin samaa kauppaa käyttäneet. Kuitenkin noin puolet kauppaa vaihtaneista vaihtoi entistä kauempana kotoaan sijaitsevaan kauppaan. Vaihtajat olivat keskimäärin hieman nuorempia ja asuivat suuremmassa taloudessa kuin samaa kauppaa käyttäneet sekä tekivät päivittäistavaraostoksia näitä useammin, tosin nämä erot olivat merkitseviä vain arjen ostopaikan osalta. Kaupan sijainti oli vaihtajille vähemmän tärkeää kuin samaa kauppaa käyttäneille ja he valitsivat näitä useammin matkan varrella sijaitsevan kaupan sekä pitivät pysäköintiä tärkeänä valintasyynä. Tuotteiden ominaisuuksien merkitys vaihtajille oli laskenut, sen sijaan ostosympäristö oli heille vuonna 2003 tärkeämpää kuin vuonna 2001 ja vaihtajat suhtautuivat selvästi samaa kauppaa käyttäneitä myönteisemmin ostoskeskuksiin ja ostoksilla käyntiin ajanvietteenä. Valintasyissä ja kulutusasenteissa tapahtuneiden muutosten tarkastelu sen mukaan, minkä tyyppiseen kauppaan vaihtaja oli vaihtanut, tarkensi edelleen vaihtajista syntynyttä kuvaa.

Asiasanat	Päivittäistavarakauppa, kuluttajakäyttäytyminen, ostokäyttäytyminen, valintakriteerit, kaupan vaihto, kauppakettjut, sijainti
Muita tietoja	